

Myrskylän kunnanvaltuustolle

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

1 LAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainottamisen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä.

Kuntalain § 121 mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja laatii valtuustolle arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Valtuuston valitseman tarkastuslautakunnan kokoonpano on:

Varsinaiset jäsenet

Lindqvist Mika, puheenjohtaja
Fabritius Mikaela, varapuheenjohtaja
Anttila Tiia
Uljas Sirkku
Sjölund Kaj

Varajäsenet

Fabritius Markku
Lindgren Sten
Ojanne Teemu
Yrjas Jenna
Käenaho-Virtala Hannele

Tarkastuslautakunta on kokoontunut arvioimaan tilikauden 2025 toimintaa ja taloutta viisi kertaa. Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, teknistä johtajaa sekä sivistysjohtajaa. Viranhaltijat ovat antaneet ajankohtaiskatsauksia vastualueidensa taloudesta ja toiminnasta. Lautakunnan sihteerinä on toiminut JHT-tilintarkastaja Mark Lassfolk BDO Audiator Oy:stä.

2 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

2.1 Tavoitteiden asettaminen

Vuoden 2025 talousarviossa on hyväksytty kuntastrategian tulostavoitteet neljälle painopistealueelle ja tavoitteille on määritelty vastuutaho kunnan organisaatiossa. Painopistealueet ovat arkiliikkuminen, yhteisö, elinvoima ja kumppanuudet. Valtuusto on 2.12.2024 § 29 määritellyt käyttötalouden sitovuustasoksi tulosalueen bruttomääräisenä (menot, tulot). Vesihuoltolaitoksen talousarvion sitovuustaso on nettomääräinen (netto).

2.2 Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalveluiden alaisten tulosalueiden vuoden 2025 tulostavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen riittävässä määrin.

Toimialan toimintatuotot ylittivät talousarvion 186,5 tuhatta euroa toimintakulujen ylittyessä 100,5 tuhatta euroa, toimintakate oli täten 83,4 tuhatta euroa talousarviota parempi. Toimintatuottojen ylitys juontaa pääasiassa metsämaiden myyntituloihin. Toimintakuluissa lisäkuluja toi työllisyystilanteen aiheuttamat lisäkustannukset kunnalle.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden alaisten tulosalueiden vuoden 2025 tulostavoitteiden voidaan todeta toteutuneen riittävässä määrin.

Sivistyspalvelut yhteensä toimintatuotot toteutuivat talousarviota mukaillen. Toimintakulut ylittivät talousarvion 125,3 tuhatta euroa, toimintakatteen ollessa talousarviota 117,8 tuhatta euroa talousarviota heikempi. Suomenkielisen perusopetuksen toimintakulut toteutuivat 124,4 tuhatta euroa arvioitua suurempana, tilinpäätöksen tietojen perusteella poikkeama juontaa arvioitua suuremmista kotikuntakorvausmenoista sekä ennakoitua suuremmista kuljetuskustannuksista.

Yläkoulua koskeva sopimus sanottiin irti Orimattilan toimesta ja uusi sopimus solmittiin Porvoon kanssa. Muutoksen myötä matkat pitenivät, lisäksi matkat painottuvat heikkokuntoisille teille. Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa arviointia muutoksen vaikutuksista oppilaisiin ja esittää, että asiaa tulisi seurata säännöllisesti.

Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden alaisten tulosalueiden vuoden 2025 tulostavoitteet voidaan todeta pääasiassa toteutuneiksi.

Teknisissä palveluissa yhteensä (ei sisällä vesihuoltolaitosta) toimintatuotot alittivat talousarvion 33,1 tuhatta euroa toimintakulujen toteutuessa talousarvion mukaisesti.

Kirkkojärven maalämpöjärjestelmän toiminta oli edelleen tappiollista, toimintakate oli -10,4 tuhatta euroa, eli 2 tuhatta euroa talousarviota heikempi. Verkostoon on liittynyt seitsemän rakennusta, tilikauden aikana uusia liittymiä ei ole tullut. Aiempien vuosien arviointikertomusten tapaan tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa ratkaisua tappiollisen toiminnan ratkaisemiseksi, joko teknisten parannusten avulla tai ostamalla

sopimukset ulos. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ratkaisu asiaan on vihdoin saatava aikaiseksi.

Vesihuoltolaitoksen toimintakate oli 47,2 tuhatta euroa talousarviota heikompi. Tilikauden tulos oli 86 tuhatta euroa alijäämäinen, eli 46 tuhatta euroa talousarviota heikompi. Taloudellinen tilanne on siten heikentynyt vuonna 2025.

2.3 Investointien toteutumien

Tilikauden investointimenot (sis. vesilaitos) olivat 0,2 milj. euroa, investointituloja oli 8 tuhatta euroa. Investointimenot (netto) alittivat muutetun talousarvion 41 tuhatta euroa, toteuman olleessa 83 %.

2.4 Yhteenveto talouden toteutumisesta

Kunnan tilikauden alijäämä 0,77 milj. euro oli muutettua talousarviota 0,15 milj. euroa heikompi. Alkuperäinen talousarvio oli laadittu 0,63 milj. euroa alijäämäiseksi. Tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikutti erityisesti toimintakulujen kasvu sekä poistojen arvioitua suurempi toteuma.

3 TALOUDEN TUNNUSLUVUT

3.1 Talouden tunnusluvut suhteessa verrokkikuntiin (kunnat < 2000 asukasta)

Mittari	Myrskylä	verrokit	arvio
vuosikate/poistoista	26,1 %	109 %	(-)
verotulot/asukas	2 470 €	2 523 €	(-)
valtionosuudet/asukas	331 €	1 085 €	(-)
lainakanta/asukas	8 564 €	3 209 €	(-)
tilikauden tulos/asukas	-459 €	34 €	(-)

Myrskylän luvut ovat tulkittavissa heikommiksi kuin alle kahden tuhannen asukkaan kunnissa keskimäärin. Tunnuslukujen kehitykseen vaikuttaa kunnan valtionosuuksien merkittävä heikentyminen, verrokkikuntiin verrattuna kunnan valtionosuudet olivat keskimäärin 754 euroa per asukas heikompi, myös Myrskylän lainakanta on merkittävästi verrokkikuntia suurempi. Tarkastuslautakunta toteaa, että jos valtionosuudet per asukas olisi verrokkikuntien tasolla, olisi kunnan tilikauden tulos per asukas 295 euroa plussalla.

Vertailussa tulee ottaa huomioon, että vertailuluvut ovat vuoden 2025 Kuntaliiton arviotietoja, koska vuoden 2025 lopullisia tietoja ei vielä ei ollut vielä saatavilla.

3.2 Talouden tunnusluvut suhteessa kuntalain kriisikuntakriteereihin

Kuntalain § 110 ja § 118:ssa säädetään arviointimenettelyn käynnistämisestä.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen. Tilinpäätöksessä 2025 kunnan kertyneet alijäämät ovat 0,903 milj. euroa. Kuntalain § 110.3 mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus astui voimaan tilinpäätöksen 2024 alijäämän myötä.

Taloussuunnitelmassa 2026-2028 kunnan kertyneiden alijäämien arvioidaan edelleen kasvavan 1,26 milj. eurolla. Kunnan taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 on siten

alijäämäinen n. 2,16 milj. euroa, eikä kunnan taloussuunnitelma täten ole kuntalain § 110 mukaisessa tasapainossa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan taloustilanne on tilikauden aikana heikentynyt edelleen ja tulevat vuodet näyttävät haastavilta, jonka myötä kuntalain §110 tasapainovaatimus ei täyty ja arviointimenettelyn uhka on todellinen.

Kunnassa on aloitettu talouden tasapainottamistoimet vuoden 2024 aikana, joissa myös oli laskettu valtionosuusuudistuksen myönteisten vaikutusten varaan. Valtionosuusjärjestelmään ei kuitenkaan, ainakaan tällä erää, ole tulossa kuntaa hyödyttäviä muutoksia. Tarkastuslautakunta toteaa, että taloussuunnitelman 2026-2028 perusteella vuosittainen tasapainottamistarve on suuruusluokassa 0,5 miljoonaa euroa nolla tulokseen, kertyneiden ylijäämien kattamiseen kuntalain määräämässä ajassa yli miljoona euroa vuodessa. Ottaen huomioon, että kunnan vuosittaiset toimintakulut ovat suuruusluokassa 7 miljoonaa euroa, on tasapainottamistarve merkittävä.

Kuntalain 118 §:ssä määritellään kuntatalouden tasapainottamisen kriteereistä, jotka ovat:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitalinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitalinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitalinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Myrskylän osalta kuntalain § 118 mukaiset tunnusluvut ovat:

1. kuntakonsernin vuosikate/poistot, %: 24,8 % (2023: -8,3 %)
2. kunnan tuloveroprosentti: 9,9 %, maan keskiarvo 7,46 %.
3. konsernin lainat ja vastuut €/as: 8 516 € (2023: 8 742 €), maan keskiarvo (2024) 8 557 €.
4. konsernin lainanhoitokate: 0,3 (2023: 0,02).

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan kuntalain § 118 kriteerien osalta talinpäätöksen 2025 lukujen perusteella toteutuvat kriteerit 1, 2. ja 4. Lisäksi todetaan, että kuntakonsernin kertynyt alijäämä per asukas on talinpäätöksessä 814 euroa, joka on kuntalain § 118.3 näkökulmasta kriittinen alkaneen vuoden talinpäätöksen kannalta, koska arviointimenettely voidaan myös käynnistää jos kuntakonsernin kertynyt alijäämä asukasta kohden on 1 000 euroa per asukas ja sitä edeltäneenä vuotena vähintään 500 euroa.

4 HYTE-kerroin

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin lasketaan toimintaa kuvaavien prosessi-indikaattorisen ja tuloksia kuvaavien tulosindikaattorien perusteella.

Myrskylän HYTE-kertoimen toteumat mittausjaksolta 2023-2025 ovat seuraavat:

Vuosi	2025	2024	2023
HYTE-kerroin €/as.	20,1	20,8	18,6
HYTE-kerroin (0-100)	65	67	66
Prosessi-indikaattorien k.a.	73	73	73
Tulosindikaattorien k.a.	58	61	59

Taulukosta on todettavissa, että mittausjaksolla vuodesta 2023 vuoteen 2025 Myrskylän HYTE-kertoimen toteuman taso on ollut varsin tasainen. Prosessi-indikaattorien toteuma on ollut samalla tasolla kaikkina vuosina ja myös tulosindikaattoreissa on ollut vain pientä muutosta. Tulosindikaattorin toteuma kuitenkin laski kahdella pisteellä verrattuna edeltävään vuoteen, jonka myötä myös HYTE-kerroin laski kaksi pistettä edellisestä vuodesta.

Tarkastuslautakunta esittää, että HYTE-kerroin jatkossa sisällytettäisiin selkeämmin kunnan toiminnallisten tavoitteiden asetantaan tavalla, jolla prosessi- ja tulosindikaattoreiden myönteistä kehitystä voidaan edistää.

Tarkastuslautakunta arvioi, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toteutunut kunnassa vuonna 2025 pääosin tavoitteiden mukaisesti. Ennaltaehkäisevää toimintaa, lasten ja nuorten hyvinvointia sekä kuntalaisten osallisuutta on edistetty poikkihallinnollisesti eri toimialojen yhteistyönä.

Lautakunta toteaa kuitenkin, että väestökehityksen ja taloudellisten paineiden vaikutukset palveluiden järjestämiseen edellyttävät jatkossa palveluiden vaikuttavuuden, resurssien riittävyyden ja HYTE-toimenpiteiden seurannan jatkuvaa arviointia.

5 TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUUT HAVAINNOT

Myönteisenä seikkana voidaan todeta kunnan asukasluvun kasvun 15. asukkaalla, jonka myötä asukasmäärän laskeva trendi voidaan todeta tällä erää katkaistuksi. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vuoden aikana muita myönteisiä seikkoja ovat kunnan markkinoinnin kehittyminen, kuntalaispalveluiden kohentuminen sekä uimarantojen sekä katuvalaistuksen parantuminen. Tarkastuslautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota kunnan näkyvyyteen Visit Porvoon kautta, olisiko tietoisuutta kunnasta edistettävissä edelleen tätä kautta?

Säästötoimenpiteiden myötä kunnan henkilöstömäärä on vähentynyt, henkilöstöön kohdistuvat säästötoimenpiteet ovat tyypillisesti myös kuormittavia jäljelle jäävälle henkilöstölle. Tarkastuslautakunta esittää huolensa henkilöstön jaksamiselle ja toivoo, että henkilöstön jaksamiseen panostetaan.

Tilikauden aikana kunnan työttömyysaste nousi ollen 13,33 % (2024: 11,06 %) kun kansallisella työttömyysprosentin ennuste on 9,4 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli 52 (2024: 48). Työttömien määrä kasvoi tilikauden aikana ja kunnan työttömyysaste on korkea kansallisella tasolla mitattuna, joka TE-uudistuksen myötä rasittaa kunnan

taloutta entistä enemmän. Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa toimia, jolla kunta (työllisyysalueen kautta) voisi edistää kuntalaisten työllistymistä.

Tarkastuslautakunta toteaa myönteisenä seikkana kunnan merkittävän yhteistyön kolmannen sektorin kanssa ja kannattaa hyvän yhteistyön edistämistä myös jatkossa.

Kunnan kuntalaisviestintä ja osallisuus on myös todettu toimivaksi ja kehittynyt oikeaan suuntaan viime vuosina, myös kunnanjohtajan myönteinen asenne ja näkyvyys mediassa on huomioitu kuntalaisten keskuudessa.

6 KUNTAKONSERNIN TARKASTELUA

Konserniyhteisöissä Myrskylän kunta käyttää merkittävää määräysvaltaa vain Asoy Virastotiesssä. Taloudellisesti merkittävä omistus on Kymenlaakson Sähkö Oy:ssä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntakonsernissa tapahtui merkittäviä muutoksia sote-kuntayhtymien poistuessa kuntakonsernista vuoden 2023 alusta.

Konsernitilinpäätöksessä tilikauden alijäämäksi muodostui -0,79 milj. euroa, jonka myötä konsernitaseessa on kertynyttä alijäämää 0,81 milj. euroa tai -814 euroa/asukas kertyneitä alijäämiä (2024: 24 euroa per asukas).

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kuntalain § 118, jonka mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, ja toteaa, että vuoden 2026 osalta tulee realistisena uhkakuvana nähdä, että kyseiset kuntalain § 118 konsernitilinpäätöksen raja-arvot ylittyvät.

7 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta katsoo arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihinsa perustuen, että toimialat tuottivat palvelut pääsääntöisesti valtuuston hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti.

Tilinpäätöksessä 2025 kunnan taseessa on kertyneitä alijäämiä 904 643,62 euroa, kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus on astunut voimaan tilikaudella 2024 syntyneen alijäämän myötä. Kunnan taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 ei ole kuntalain § 110 mukaisessa tasapainossa kun taloussuunnitelmakauden arvioidaan kasvattavan kertyneitä alijäämiä yhteensä 1 256 467 euroa siten, että kertyneet alijäämät taloussuunnitelmakauden lopussa olisivat yhteensä 2 161 110,62 euroa. Tarkastuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota kunnan heikkenevään taloustilanteeseen ja painottaa toimia taloustilanteen kohentamiseksi ja alijäämän kattamiseksi kuntalain vaatimassa aikataulussa.

8 ALLEKIRJOITUKSET

Myrskylässä 28. päivänä toukokuuta 2026, sähköinen allekirjoitus

Mika Lindqvist
puheenjohtaja

Mikaela Fabritius
varapuheenjohtaja

Sirkku Uljas
jäsen

Kaj Sjölund
jäsen

Teemu Ojanne
varajäsen

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende